

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitáti sora 25 kr.
 Bélyegdíj minder hárde. évenél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A kolerát hogyan kerültük volna el?!

Zomborban, 1892. okt. 10.

Szegény hazám! Néked ugyan, ha a jóból vajmi ritkán, de a rosszból mindig kijut. Létednek örökös szenvedés az ára, s szenvedésed magasztos a történelemben. Tatártól, töröktől a te szenvedésed menté meg vén Európát, s martýromságod dacára megismosodtál; megküzdöttél diadalmasan elnyomatásodra törő minden hatalommal. S a lefolyt évezred ezernyi viharjának súlya most mint vén, törődött aggastyán vállaira nehezédnek rád? s tehetetlenül nézéd a halálnak pusztítását népeid között? A míg te küzdöttél, vén Európa aludt, s most, mikor vén Európa küzd, s megvédi magát sikerrel a miasmatikus halál ellen, te aludnál? Szomorú, de csaknem így van!

Egészségügyi törvényeink a legjobbak közé tartoznak Európában. De mit érnek, hogyha csak akkor van foganatjuk, amikor a veszély már nyakunkra szakadt, s máskor irott malaszt csupán.

Németország mindedig megvédi magát a kolera ellen, dacára annak, hogy legélénkebb forgalmu kikötővárosában, melynek kereskedelmi hálózati szálai minden községbe elnyúlnak, Hamburgban a járvány befészkelte magát s kelet felül, Oroszország részéről szintén fenyegetve volt. — Belgium és Németalföld koleramentesek, pedig a járvány fészkeinek tőzsomszédságában vannak. Angolországának világforgalma, s a kolera őshazájával, Indiával való élénk s állandó összeköttetése, Hamburghoz való közelsége s összeköttetése nem voltak képesek a járványt oda behurcolni s ha behurcoltatott — a mi a lapok értesítése szerint meg is történt — csirájában elfojtatott. Franciaországban állandóan fordulnak elő szörványosan kolera esetek, de epidemiává nőni nem engedik. A kitűnő talaj és higienicus viszonyokkal bíró Helvéciáról, Spanyol- és Olaszországról nem is szólunk. — Az Oroszország tőzsomszédságában levő piszkos, szennyes Romániáról és Bulgáriáról, az egészségtelen, Ázsiához közelfekvő Törökországról, a melynek népe talán a legtisztátalanabb a föld kerekéjén, melynek városai valósággal szemét s trágyahalmokra van-

nak építve, hogy megtudták védekezni a kolera invasiója ellen, vajjon mit szólunk? Galícia csirájában fojtotta el a járványt, s a hiu Bécs is, a melynek összeköttetése Hamburggal háromszorosra egész hazánk Hamburggal való connexióinak, kacagva nézi, mint nyert tért fővárosunkban az öldöklő epidemia, s megvédi magát a két oldalról fenyegető veszély ellenében.

De hát a sors sujtja-e éppen a mi népünket csapásaival? s mi vagyunk-e minden bajnak a sors által kiválasztott népe? Nem elég, hogy a diphteritis, a typhus, kanyaró, vörheny állandóan köztünk van, bebocsájtjuk még a kolerát is, a fertőző betegségek e legfertősebbikét?

Nem helyezkedhetünk csak a sötét közép-kornak amaz álláspontjára, hogy a világ rendjében fekvő dolgoknak tekintsük, hogy bizonyos idő alatt bizonyos megfelelő számú embernek el kell pusztulnia, s ha nem a fertőző betegségekben, akkor más betegségek címén veszi ki osztályrészét a halál?! — Meg sem kísérem ezen lehetetlen, s minden nemesebb törekvés eszméjét megölő, vak hypothesisnek cáfolását. A józan ész, még ha egyetlen pillantást sem vet a statisztikának ezt napnál fényesebben cáfoló lapjára, felfogja ennek sötét butaságát. — Aki a különböző nemzetek halálzási viszonyait feltűntető számokat valaha látta, keserűen tapasztalta, hogy a művelt nemzetek sorában hazánkéi a legrosszabbak. S ezen állapotot a rengeteg számban előforduló fertőző kórok okozzák. Nemzetünk erős, egészséges faj! s ez szerencsénk, különben már rég kipusztultunk volna a fertőző betegségek garázdálkodása által.

A hevenyfertőző betegségek fellépése s pusztításainak foka nincsen rea róva az emberiségre valamely változhatatlan törvény szerint, hanem az általános kulturális s ezekkel kapcsolatban a közegészségügyi viszonyok szerint korlátolva vannak. Hazánknak sem égalji, sem talajviszonyai ezek megjavításának útját nem állják. Hogy ezen tény csak egyetlen példával bizonyítsam, idézem Korányi tanárnak, kiváló tudósunknak, Szabolcs vármegyéről már 1861-ben közzé tett statisztikai tanulmányát. „Míg ugyanis ezen megyében 1853—57-ig a keresetény lakosság között 10000 lakosra 571 halott s 1000 születésre 115 halott esik, addig ugyanazon megye intelligens, egészségi érdekeit szívén viselő, s e szerint cselekvő ugyanannyi

zsidó lakosra csak 179 és 1000 születésre csak 59-5 haláleset fordult elő, s míg a keresztények életátalaga 18-7 év volt, addig az izraelitáké 43-7 év.“ S Láng Lajos kiváló statisztikusunk újabb adatai szerint e számarányok többé-kevésbé fennállnak az egész országra nézve.

Minél előre haladottabb valamely nemzetnek kulturája s ezzel kapcsolatosan egészségi érdekeinek felfogására való képessége, annál ritkábban, s annál kevesebb sulylyal nehezédnek reá a fertőző kórok járványai. A kolerának, századunk ezen legviharosabbán megjelenő járványa bágyadtan lebeget át a kulturális és egészségügyi tekintetben elő álló Angolhonon, hogy visszanyert titáni erővel törje össze Nápolyt, Marselléket, Spanyolhonok s 1842 és 1872/3-ban fájdalom! Magyarországnak egészségétanilag visszamaradt népét.

Hiányzik nemzetünknek érzelme egészségi érdekeinek felfogására nézve. Nemcsak a tömegnek, de az egyéneknek is hibája ez. Járványmentes időben senki sem gondol arra, hogy miképpen mozdítsa elő egészséges létének érdekeit. Pedig ekkor kell védekezniünk a járványok ellen, s nem akkor, amikor közöttünk vannak. Oktalan desinfectióval nem fogjuk megszüntetni a már fellépett epidemiák dúlását, ha nem gondoskodtunk eleve róla, hogy talajt ne nyerjen nálunk, s ha akkor mégis felüti valahol fejét, erőlyesb eljárással elfojtható legyen.

Feljövőben levő nemzet vagyunk. Egy ezred évig kelle küzdenünk, hogy létjogosultságot szerezzünk nemzetünknek. A kultura előmozdítására alig néhány évtizedet fordíthatunk csupán; felüelünk mindent, a mi egy nemzetet a művelt népek sorába emeli. Lázás tevékenységgel iskoláztatunk, fejlesztjük iparunkat, kiterjesztjük kereskedelmünket s iparkodunk tért szerezni a művészetnek. A legfontosabb kötelességgel, a nemzet műveltségének mértékét képező conditio sine qua non-nal, jövendő létünk alapkövével, az egészségügygyel bánunk legmostohábban.

Legkevesebb az, amit e téren a kormánytól és a törvényhozástól várhatunk. A társadalom actiójára van szükség, csak akkor szünhetnek meg e barbár állapotok, miként Angliában is a társadalom érdeme, hogy hygieniai viszonyai oly magas nivaun állanak.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Margit.)

Jó, mint a tavasz szép hajnali álma.

Kikelet csoda-kelte: jövesse;

Oly kareszi, sugár, mint dőlszaki pálna.

Leveg, mintha a menny szűz anygala szállna,

Neve: Margit, — az ég jelenése.

Neve: Margit, — a lét költészeté ő.

— Oh az: költészet a lánka! —

E kellem, e báj mind égi erő;

A teremtmények legszűkebbé ő.

Isten szeméjnye, világa . . .

. . . S holly elhagyatottan, a szél vele sebben,

Hajadon feje tépve, zilálva . . .

Ne ziláld, ne ziláld úgy, szél, te kogyetlen!

Oly pusztá a föld neki, pusztá, kietlen;

Neve: Margit, — Margit, az árca.

Üdvösségére az emberiségnek,

Halljátok e lánka siralmát!

Ne engedjétek gyászati vének,

Oh, mentsetek meg a földön az ének

Ez árca leányt, — neve: Margit.

Dömötör Pál.

EGY ÉJJELE KUPÉBAN.

Délután aludtam — mondanom sem kell, hogy arra éjjel nem érek rá — és álmodtam: Álmodtam úgy tünt fel előttem, hogy egy krokodilus (nem a „Bácska“ „Krokodilus“-a) nyakamra mászott és így szólt hozzám: „Ébredj nagy álmaidból azt a Sigma Fi-ja!“ Felébredtem. Miféle isteni vagy ördögi szellem értelme volt, azt nem tudom megítélni, hanem bevallom, hogy utána úgy éreztem, mintha ez a krokodilus hirtelen valami izé . . .

Megjelent a „Magyar Salon“ októberi számában is.

szobabacillussá változott volna, melynek immár csak a nyomát tapogattam. Elég az hozzá, az intő szót az aproposra jött, óram lévén az egyetemen, egy fontos óra: pénzügytan, melynek tanulását már a tiz parancsolatban tehetnék kötelezővé az ifjúságnak. Gyakorlati hasznának kiaknázása céljából már harmadik féléve, hogy beiratkoztam, jöllehet annyit sem használ, mint a Kneipp-kúra cipőben. Természetes következmény, ha az ember nem jár el. Most sem a buzgóság vitt oda, csak át akartam már esni a felavatást helyettesítő tolakodáson, mikor is a súlyos testi sértés nem von magam után fenytő eljárást. A gondviselés azokról sem feledkezett meg, kik elkéstek, a tanár csak óra után írt alá. Széles unalmamban padot faragtam, körmömet rágtam (bocsánat e drasztikus kifejezésért, de ez tényleg így történt) és hasonló jókat áldoztam a pénzügytan Muzsájának, ki elfeledett születésemkor homlokot csókolni. (A görögök szerint minden embert homlokot csókol születésekor egy Muzsa.) A hosszú várakozás elkeserített. Hát ezt érdemeltem egy oly kínos éjjeli utazás után? Elmondom az egészet, de a világrt sem azért, hogy sajnálkozásra bírjam a gyengédebb szíveket, nem, azt nem érdemlem meg, csak egy kis ismeretterjesztő dologgal akarok szolgálni. Elbucsztam. (Tisztelt olvasóim, önököt nem, mert erős szándékom van szerkesztő ur elnézésével a szellemi összeköttetést fenntartani.) Voltak közöttük megható jelenetek, voltak olyanok is, melyeknek „Vigyen már az ördög!“ refrainje még most is emlékeztet önzetlen barátságukra. Meghatóan bucsuztam el parkunk penzióra méltó őrzőjétől, dida Tanaszától, ki előtt tekintélyem akkorára növekedett, hogy elfogadja ha köszönök neki.

Ezek után, felve, hogy megengednek egy kis drámaiságot belevinnem, mindjárt kupéba ültem magam ötdömögammal, elhagyva a konduktorral való magyarázatokat. Pislogó lámpavilág mellett, mely később kialudt, szedte elő egyik társam a kártyát, azzal a mottóval: „Amit elvégezhetsz ma, ne halaszd el holnapra!“ Nekem is jutott szerep: a kibekédes lélekmentesítő szerepe, dicsekvés nélkül mondom, alaposan megfeleltem hivatásomnak. Annnyira belemélyedtünk, hogy csak akkor vetült észre, hogy megyünk, mikor megálltunk — Baj-

mokon, amire a konduktor hangsúlyozta: „Majmok, tessék kiszállni! öt perc“ kiáltás tett figyelmessé. Az újítás szelleme úgy látszik már az alsóbb foku vasuti tisztviselőkn is kitör; vigasztalt bennünket, hogy nem ott kellett kiszállnunk. Szabadkán, miután elfogyasztottuk a fogpiszkálókat, gyufával gazdagodva szálltunk fel, s itt ismét egészen közönséges dolog történt velünk, kisorultunk a második osztályu kupéból. Megindult tehát az expedició és egy üres harmadosztályu vagonra kitűzvé a lobogót, lefoglaltuk s elneveztük Poloska-földnek. E siker fölötti örömitüknek egy kissé erősebb hangon adtunk kifejezést, aminek bajosan örültek meg, akik aludni akartak. A konduktor sem mert közénk jönni — szerinte Dahomeyek közé. Ók folytatták a játkot, én meguntam a kibekédesést, ajánltam tehát: hagyják abba. Leszavaztak, amit alig vártam. Következőes lévén és Apponyi gráciájáért példát akarván nyujtani a kormánynak, lemondtam a tisztségről. De inkább a zombori közeveten aludni, mint e padokon, megirigyeltem Jákobot, ki legalább követ tehetett feje alá. Kofferom le volt foglalva kártyaasztalnak, s én — ismétlem leleményes ember vagyok — úgy segitettem magamon, hogy kiszedtem a koffer tartalmát s a vasalt ingeken hallgattam reggelig: alsó, felső, királyi stb. nem tudom miféle fizetési rangfokozat szerint beosztott tisztviselő neveit. Megérkezettünkkor első dolgunk volt lakás után nézni, az egyik (a nyertes) szállodába akart szállni, a másik (a vesztés) a hajléktalanok menhelyét ajánlta. En direkt szoba után néztem és a bennlakók minden ősi foglalási jogokra való hivatkozása dacára, kibéreltem egyet közel a baromi-kiállításához, melyre nézve legyen szabad szerény véleményét adnom: E kiállítás nagyon sületlen dolog volt, e jószágok sültlen feltalálva — azt hiszem — nagyobb élvezetet nyujtanának magának a műkedvelő, kiállítási elnöknek is.

Es most két emelettel közelebb az idealizmushoz, pihenem ki a három havi heverést, miután — Salamonsteiner Seifen szerint — kihevertem a vakációban a kilenc havi pihenést — ha ugyan holnap más lakásba nem költözöm.

Sigma Fi.

➡ Mai számunkhoz melléklet van csatolva. ➡

S mit várhatunk a társadalomtól?
Első sorban a higieniai érzéknek fejlesztését a népből. Nem terjeszkedhetünk ki e helyen az erre való módokat elősorolásába. Rendelkezések arról a törvény is némileg, de egészségügyi feladatokról szervezkedéséről sokat várhatunk. Az országos egészségügyi egyesületnek minden városban kellene iúkosztálylyal bírnia s működését kiterjeszteni úgy, miként az Angliában van, hogy ebbe a nép is belevonassék, belőle a nép is okuljon.

Gondoskodni kell a társadalomnak arról, hogy minden városnak köztisztasági állapotai fejlesztesse. Angolországban csaknem minden 1—2 ezer lakost számláló községe csatornázással van ellátva. A technikának és iparnak fejlettsége manapság lehetővé teszi, hogy a csatornázás mindenütt, még oly helyeken is, hol a csatorna szemetét elhordó folyam, vagy a csatornát kimosó elegendő vízmennyiség nem áll rendelkezésre, keresztül vihető legyen. Ha a társadalom elég érett a csatornázás szükséges voltánál felfogására, fog tudni módot találni annak létrehozására is. Ugyan így csak a társadalomtól lehet elvárni, hogy a városok s községek egészséges ivóvízzel legyenek ellátva.

Az egészséges és a higienia követelményeinek megfelelő építkezés, hogy felesleges luxusnak ne tekintessék, szintén a társadalom józan intézkedésétől függ. Így elkerülhető a lakások zsúfoltsága, nedves volta, a lakás talajának a hulladékok által való fertőzése és megromlása.

Járvány, avagy csak valamely fertőző betegség fellépésének idején legelső szükség az, hogy legyen meg minden községnek, minden városnak a megfelelő nagyságu járványkórháza, mely kizárólag e célra szolgáljon, hogy benne az első fertőző beteg elhelyeztessék, tökéletesen izoláltassék a külvilágtól. E járványkórházak azonban ne legyenek olyanok, hogy rémít képezzék a népből, amely egy jól berendezett, s barátságos kórházban bizonyára szívesebben fogja magát ápolatni, mint otthon, hol egész családját teszi ki a fertőzésnek. A társadalomnak válik azután kötelességévé a népből a kórházak iránti előítéletét megtörni.

Ezek nagyjában azon intézkedések, melyek Anglia egészségügyi viszonyait egy fél század óta a legjobb polcra emelték, melyek, ha járványmentes időkben megtétnek, a járványok bizonyára elvesztik mostani veszélyes jellegüket, korlátozhatók s fellépésükben meggátolhatók lesznek.

Nemzetünk csak akkor számíthatja magát a művelt népek sorába, létünk jövője csak akkor lesz biztosítva, ha ezen egészségügyi követelmények életet nyertek.

Jusson eszünkbe, hogy a klasszikai Hellas népét nem a csaták dúlásai, hanem a járványos betegségek pusztításai törölték el a föld színéről. A 14-ik század pestise az akkori Európának egy harmadát söpörte el hiteles feljegyzések szerint. S háboruk idején csekélység volt a fegyverek pusztítása azon fertőző betegségekhez képest, melyek a tudatlan népek hadviselési nyomában fejlődtek, s csak az 1870—71-iki francia-nemzet hadjárat alatt látjuk először diadalra jutni a hadi egészségügy üdvös hatását, a midőn a fertőző betegségek általi veszteség kevesebb volt, mint a fegyverek áldozatai.

Dr. Flesch Adolf.

A képviselők fizetése. Az országgyűlési képviselők javadalmának átalányozásáról szóló törvényjavaslatot a belügyminiszter még e hó folyamán a képviselőház elé szándékozik terjeszteni. Mint halljuk, a törvényjavaslat 2600 frtban állapítja meg az évi átalányösszeget, amely megfelel az eddigi képviselői napidíjak maximális összegének s a lakbérnek együttvéve.

A törvényhatósági bizottsági tagok száma. A belügyminiszter legközelebb egy rövid törvényjavaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni a törvényhatóságokról szóló 1886. XXI. t. c. egyik rendelkezésének hatályon kívül helyezése tárgyában. E rendelkezés az idézett törvény 24-ik §-ában azt decretálja, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok száma az általános népszámlálást követő esztendőben 10 évről 10 évre újra megállapítandó.

Az adóreform.

Zombor, október 10.

Egyenes adórendszerünk ellen sok és tagadhatatlanul nem egy tekintetben jogosult panaszok hangzottak. Elismerte azt maga a pénzügyminiszter, a midőn az egyenes adók reformját vette fel programjába. Felemlítette már ezt tavalyi expozéjában és ismételte az idén, s e felemlítést megtoldva egy fölötté érdekes kijelentéssel. Megígérte ugyanis, hogy az eddigi munkálatok eredményét nyilvánosságra fogja hozni, ekkép alkalmat kívánva adni a közvéleménynek nem csupán a hozzászóláshoz, hanem a javaslat megrostálásához.

E kijelentést a képviselőház osztatlan tetszéssel üdvözölte. Az egyenes adók reformja nemcsak pénzügyi, hanem esetleg mélyreható,

szociális reform. Érdeklő az egész társadalmat és a pénzügyminiszter egy másik kijelentése szerint főképp a kisebb és gyengébb gazdasági egységeket. Rendszerint adóreformok nem szoktak a kincstár bevételeinek csökkentésére kigondolva lenni. Már azt szinte biztosra veszi mindenki, hogy az a szó, hogy adóreform magyarra fordítva annyit tesz, mint adóemelés.

Az egyenes adóknál erről szó sem lehet. Wekerle az egyenes adókból az eddiginél nagyobb jövedelem elérésére csak annyiban törekszik, a mennyiben ez a természetes fejlődés következménye. Nem mondhat le a pénzügyminiszter arról, hogy az adóalanyok és adótárgyak szaporodásával több bevételt ne érjen el. Hiszen a népesség szaporodása, a gazdaság haladása egyúttal újabb igényeket támaszt az államhoz, a melyek kielégítendőek, a mi pedig szintén pénzbe kerül. Másfelől igen sok nálunk az adómentesség, például a házadónál, az ipari vállalatoknak adott kedvezményeknél stb. A hol az adómentesség lejár, ott természetes szaporodás következik be a bevételknél. Az ilyen jövedelmi többletről a reform után sem lehet, sem szabad lemondani.

Elérhető a reform útján azonban nagyobb jövedelem több irányban. Elérhető úgy, ha eddig aránytalanul, tudniillik valódi jövedelmükhez képest aránytalanul kevéssé megterhelt adóalanyok a kötelességszerű közteherviselésbe hatályosabban bevonatnak. Elérhető továbbá, ha sikerül oly jövedelmeket adó alá vonni, a melyek eddig a közérdek rovására eltitkoltak. Elérhető továbbá, ha a kisebb gazdasági egzisztenciák vállálról a közteher áthárul nagyobbakra, erősebbre s ha ekkép a szociális különbségek enyhíthetnek és elviselhetőbbé tételnek.

A két első eshetőségben elért bevételi többleteket szándékozik a pénzügyminiszter a harmadik cél elérésére fordítani. Mikép expozéjában mondá, az adóreformmal elért pluszokat a kisebbek teherkönyvitésére fogja felhasználni. S ha e szándék sikerül, akkor már e ténynyel magával jelentékeny szociálpolitikai előny éretnek el.

E feladat teljesítésénél az I-ő és II-ő oszttályu kereseti adóra kell gondolnunk, a mely fejadó jellegű, pedig a fejadó a tudomány által elítéltetett és mindenütt az eltörendő, mert elavult intézmények sorába tartozónak nyilvánított.

De a III-ő oszttályu kereseti adó körében is sok a túlélt mozzanat. Már az adókules is oly magas, hogy annak tényleges alkalmazása mélyen érintené gazdasági fejlődésünk életerejét.

A kivétési rendszer továbbá számos kis gazdasági egzisztenciára nyomasztó súlylyal nehezedik. Számos kis iparos, kis szatócs és hasonló kereseti ágnaál a létfenntartási minimum meg van támadva, tehát a nemzet fejlődésére károsan meg van terhelve oly jövedelem, melyet mentesíteni kellett volna.

Az egyenes adóreform nagy feladat és annak sikeres megoldása áldásos hatással lesz egész gazdasági fejlődésünkre. A kormány javaslatát módjában lesz megbírálni a sajtónak és a tudomány. E reform sikerét semmi sem biztosíthatja jobban, mintha benne az egész nemzet közreműködik tudományával, tapasztalásával és józan eszével.

Helyi és megyei hírek.

Kinevezések. A király öfelsége Fogler Béla szegedi ítéltőblai tanácsjegyző albirót a zombori kir. törvényszékhez bírót, — továbbá Eibl Géza, zombori kir. törvényszéki jegyzőt, a nagyikindai kir. járásbíró-sághoz albirót nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Varga Imre, szabadkai kir. törvényszéki díjokot a szt.-endrei kir. járásbíró-sághoz irnokká nevezte ki.

Athelyezések. Az újdéki kir. adóhivatalból Dancs Gyula adótitst a beregszászi, Kiss Richárd adótitstet pedig a tordai kir. adóhivatalhoz helyezték át.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság Neoresics Kálmán szabadkai adóhivatali gyakoronokot a zentai kir. adóhivatalhoz VI. osztályu adótitstté nevezte ki.

Kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Nagy Sándor és Szakács Márton adóhivatali gyakoronokokat az újdéki kir. adóhivatalhoz VI. osztályu adótitsttekké nevezte ki.

A jankováci olvasó-egyesület jubileuma. A jankováci olvasó egyesület folyó évi október hó 19-én ujonnan épült helyiségében fennállásának 50 éves jubileumát diszközgyűlés, társasbéd, tekeverseny és tombolával egybekötött táncvigalommal fogja megünnepelni. A diszközgyűlés kezdete délelőtt 11 órakor. A társasbédé délután 1 órakor. A tekeversenyé délután 3 órakor. A táncvigalomé este 8 órakor. A társasbédén való részvétel a rendezőségél 8 nappal előbb bejelentendő. Az ünnepélyen Piros Józsi szabadkai első zenekara fog közreműködni.

Iskolai ünnepély. A helybeli közép kereskedelmi iskola „Önképzőkör“-e folyó hó 9-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor a „Bánk-bán“ költője, Katona József szttletésének századik évfordulója alkalmából szépen sikerült emlékünnepet tartott a következő tárgysorozatral: 1. „Induló“, előadta az ifjusági zenekar. 2. „Katona József élete és műveinek méltatása“, irta és felolvasta Brandecker Ferenc III. oszt. tanuló. 3. „Katona József emlékezete“, Csengeri Jánostól, szavaltta Raichl Kálmán III. oszt. tanuló. 4. Részlet „Bánk-bán“-ból, szavaltta

Ernst Fülöp III. oszt. tanuló. 5. „Magyar népdalok“, előadta az ifjusági zenekar Trincsevny Aladár ügyes vezetésével. 6. „Himnusz“, előadta az ifjusági zenekar. — A pusztán iskolai jellegű ünnepély az igazgató záró szavaival ért véget.

„Margit.“ Ez címe jeles költőnk Dömötör Pál, lapunk mai számában közölt s a „Magyar Szalon“ból átvett gyönyörű költeményének. A „Magyar Szalon“ hazánk nevesebb költőit felkérte, hogy „Margit“ cím alatt, kiki a saját felfogása szerint a lap számára költeményt írjanak. Erre irta Dömötör Pál a mai számunkban közölt verset, melyet a Szalon előkelő helyen közölt. Ugy hisszük felesleges lapunk olvasóinak figyelmét Dömötör Pál e költeményére külön is felhívni; többször van lapunknak is szerencséje jeles költőktől egy-egy eredeti költeményt közölhetni. Dömötör kifejezésteljes munkája mindig gyönyörködtet, áll ez különösen a „Margit“ címűnél. — Ugyancsak az alkalomból Erdélyi Zoltántól is hoz a Szalon egy hangulatteljes költeményt. Egyúttal Dömötör és Erdélyi arcképét is hozza a Szalon legutóbbi száma.

40 évi szolgálat a telegkönyvél. Lovich Kálmán telegkönyvünk volt vezetője, a nálunk mindenki által ismert és szeretett Lovich bácsi, a napokban töltte be telegkönyvi szolgálatának 40-ik évét. Hosszu pályája egy hivatalban. Lovich Kálmánnak egyik barátja közli velünk a következő adatokat, melyek kétségteljes érdekelni fogják Lovich Kálmán ismerőseit s jóbarátait is. A negyvennyolcas harcokban résztvett honvéd a helyzet sulya alatt kénytelen volt a Bachkorszak alatt hivatali vállalni s 1851-ben neveztek őt ki Resica bányaváros elégett telegkönyvneik restaurálási munkálataihoz „Grundbuchsliquidator“-rá. 1858-ban áthelyezték őt Zomborba, mint „Grundbuchsadjunct“-ot; 1859-ben a zombori telegkönyvhöz vezetővé neveztek ki s az osztrak nyomás engedése után 61-ben Piukovits Ágost kir. biztos is kinevezte őt ez állásra; 1872-ben Bittó igazságügyminiszter véglegesítette őt a zombori telegkönyvnel. 1851 óta működött tehát a telegkönyvnel s 2 évvel ezelőtt nyugalmába vonult, majd egy évi nyugalom után ismét kineveztek őt a zombori telegkönyvhöz, a hol még most is működik. Így tehát az egy évi megszakítást is tekintetbe véve, e hó 13-án, vagyis éppen névnapja alkalmával telik le a 40 év, mely nap tehát kettős ünnepe lesz a jó Lovich bácsinak, a mit hihetőség örömmel vesznek tudomásul nagy számu jóbarátai és ismerősei.

A hol a Himnusz nem szabad elnekelni. Szabadkán istentisztelet tartott október 6-án, a szabadság vértanúinak ünnepén a Ferenc rendiek templomában. A szabadkai daleyestület ez alkalomból a mise végével a Himnusz akarta elnekelni. Azonban már a mise előtt pár perccel villámként terjedt el a hír, hogy Mamuzsits Mátyás prépost-plébános a mise előtt rövid idővel fölkereste a ferencrendi szerzetesek főnökét s tudtára adta, hogy egyházmegyei hatósági rendelet szerint a Himnusz el ne énekelhető. A daleyestület a házfőnökre való tekintetből nem akart nyíltan ellenszegülni a templomban s elhatározta, hogy a Himnusz nem a templomban, hanem a templom előtt fogja elnekelni. A templomból kivonuló közönség nem tudta elgondolni, hogy mi történethet, midőn látta, hogy a daleyestület a templom előtt sorakozik, majd hogy a Himnusz éneklő. Az ének végeztével értesült csak a történetéről s a megtűközés és elkésérés hangjai hallatszottak mindenfelől. A közönség körében mozgalom indult meg, hogy ennek a megtűközésnek illetékes helyen tolmácsa legyen. — Sajátságos azonban az a dologban, hogy míg másutt, más városok rom. kath. templomában, szabad a Himnusz elnekelni, addig a bunyevácjuk Szabadka templomában tiltja az „egyházmegyei hatósági rendelet“. Egyéb kommentárral kíséni az ügyet fölösleges. — Különben Mamuzsits plébánosnak ez már a második ilyen esete. Az első nagy mozgalmat idézett elő a városban s hihetőség most is kijut a plébánosnak a méltó megvetésből.

Halálozás. Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk rokonaink és ismerőseinkkel, hogy felejthetlen nóm, szeretett anyánk, nagyanyánk és anyósunk pernicai Szaich Ferencné szül. udvardi Kossuth Karolina f. évi október hó 9-én, hosszas szenvedés s a halotti szentésegé ajtatos felvétele után, életének 72-ik évében jobblétre szenderült. A boldogult bült tetemei 1892. évi október hó 10-én délután 4 1/2 órakor fognak beszenteltetni és a Rókus sirkertben örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig f. hó 11-én délelőtt 9 órakor fog a rom. kath. templomban megtartatni. Zombor, 1892. évi október hó 9-én. Áldás és béke hamvaira! Özv. Longauer Ferencné, Szaich Albertina, Kuthi Stvrtecky Ferencné, Szaich Augustia, Pernicai Szaich Emil, gyermekei. Pernicai Szaich Ferenc, férje. Szauter József, Kuthi Stvrtecky Ferenc, vő. Pernicai Szaich Emilné, Schöbel Berna, menyé. Szauter Mária, Szauter Viktor, Szauter Hermína, Szauter Melánia, Longauer Lajos, dr. Longauer Ferenc, Longauer Gizella, unokái.

Szabadságharcunknak Budapestén a vigadóban levő kiállítás rendezősége a legjobb hazafiak figyelmébe ajánlja a kiállítástól megrendelhető életnagy Kossuth képeket és szobrokat, mert ezek eladásából befolyó összegek dícső szabadságharcunk nagyszerű gyűjteményének fenntartására lesznek fordítva. Egy életnagy szobor 20—35 frt, egy életnagy kép 60, 150 és 220 frt rámasztól. A rendezőség tisztelttel kéri az illetőket, akiknek 48—49-es ereklyéről, képekről stb. tudomásuk van, hogy arról a fővárosi vigadóbeli 48-as kiállítást értesítsék. Mindazok pedig, kik ilyen tárgyakról megválni szándékoznak, küldjék Budapestre ereklyéiket, mert a 48-as kiállítás rendezősége az ereklyéket vagy megveszi, vagy Kossuth, Petőfi stb. életnagy és szép képekért elcseréli.

Talált hulla. Bezdán község határában f. évi szeptember hó 29-én a Dunából egy ismeretlen nő hulla fogatott ki. Rosszul táplált, 44—45 éves középtermetű nő, őszbe gyúlt fekete hajjal, homloka közepmagas, szeméi dűledtek, orra arányos, bal felső szemfoga hiányzik. Rubázata a következő volt: 1. Barna gyapotkendő lazán a nyaka körül kötve, 2. barna gyapotkendő a dereka körül, 3. egy barna kreton felső és egy barket alsó szoknya, 4. egy házivászonból készült ing, 5. két gyapot harisnya s ugyan ilyen cipők. Az orvosi vélemény szerint a hulla 2 napig lehetett a vízben, s valószínűleg baleset folytán, munkaközben esett a Dunába s megfulladt.

H
zói állá
jegyző

U
azokban
17-iki s
az által
elnökeg
ügymint
okul ad
álló sz
A terv
hez vit
megerős
Csitaon
polgári

H

apatin-
tott m
5-én h
után me
historia
kiderül
zombor
követel
az illet
amidőn
meg az
vél sz
Rezege,
Felküld
kiderül
mény,
mérnök
hogy rá
s azzal
neszét

L

előtt, a
dig hát
fursza.
első vas
raszt lá
és táncol
jelentet
vásár vol
kéne tört
lik ki a
pillantás
régi, meg
különbö
Ádámok
persze sz
keszkenő
zélőbb kö
(mondjuk
is meg a
történet
egy délt
kivánsi

A
kizólag
megejtés
sülésnek
történt s
napja. H
éjthető a

Re
nizster ké
ságinak
melyik ké
továbbít
niából val
lomben r
szemben
Ej
ros, eljeg
leányát, I
Esz
orvosa, e
kisasszony

A
A város
szab. kir
közgyűlés
követzt
fogyaszt
el nem fog
vényesen
helyett ber
el, egyben
határozat
évi október
Pál tanács
tetett és d
tanáshoz
október 10

A
A honvéd
törvényhat
nyokra va
terjedésén
közös hadi
rendelte el
összes leg
fegyveres
kiképezte
— újabb
a már meg
mennyi, az
külföldön
a folyó év
3. Oly vid
ember töme
feltétlenül
megnem te
esetre fog
gok szüks
és indokol

Melléklet a „Bácska“ 80-ik számához.

Helyettesítés. A Bácsujfalun megüresedett jegyzői állásra helyettesnek Berzenkovits Péter novoszellői jegyző nevezett ki.

Új dalegylet. Nagy lehangoltságot idézett elő azokban a lelkes szerb műkedvelőkben, akiknek szept. 17-iki sikerült hangversenyéről megemlékezünk, hogy az általuk Sztrojkovits György kir. törvényszéki bíró elnöksége alatt tervezett dalegylet alapszabályait a belügyminiszter az első felterjesztésre nem hagyta jóvá, okul adván, hogy Zomborban van már egy régóta fennálló szerb dalegylet, mely a közönség igényeit kielégíti. A tervezők újabbra a jobban informált belügyminiszterhez vitték ügyüket, aki az alapszabályokat most mégis megerősítette. Ennek az örömeire szombaton este a Csitaonica söresarnokban bankettet rendeztek az új „Szerb polgári dalegylet“ tagjai.

Hamis diplomával. Rezeg Frigyes, az apatin-szöntai ármentesítő társulathoz újonnan megválasztott mérnök — amint Apatinból írják — a napokban, 5-én hajnalban, neje s 2 gyermekének hátrahagyása után megszökött. Ennek a szokásnak valóban érdekes története van. Az illető — a mint ugyanis a napokban kiderült — hamis mérnöki oklevéllel bírt, melyet a zombori kir. folyammérnökség felülvizsgálat végett bekövetelt tőle; itt rögtön gyanusnak tűnt fel az, hogy az illető 1883-ban végezte volna mérnöki tanulmányait, amidőn Rezeg még csak 19 éves lehetett. Gyanus volt még az is, Steingaszner Imre zombori folyammérnöknek, hogy az illető ugyanazon évben végezte volna az oklevél szerinti Münchenben a midőn utóbbi, s ez sem Rezeget, sem az oklevél aláírt tanárokat nem ismerte. Felküldtetett ennél fogva az oklevél Münchenbe s ott kiderült, hogy az oklevél hamis. Csodálatos azon körülmény, hogyan lehetett nevezett Szegszárdon városi mérnök s hogyan működhetett több helyen is anélkül, hogy rájöttek volna. Rezeg a társulattól 500 frtot felvett s azzal megszökött, persze mikor már a dolognak nesztét vette.

Lányvásár. Kissé pikánsul hangzik e cím azok előtt, a kik nem ismerik a zombori „lányvásár“ t. Pedig hát ártatlan egy multság az s csak a neve olyan furcsa. Minden esztendőben a szt. Ferenc napját követő első vasárnapon összejönnek a szállási és a városi paraszt lányok és legények egyik szivaci uti kocsmában és táncolnak. Ez a lányvásár. Valamikor de sokat is jelentetett ez a szó! Mert kétségtelen, hogy csakugyan vásár volt az. Ma már csak a birt maradt meg. Úgy kéne történnie, hogy a házassaló legények itt szemelik ki a jövőendőbelüket s oda adnak neki szemérmes pillantások mellett egy almát. (Az almának ez a szerepe régi, még a paradicsomi életből szállott ránk, azzal a különbséggel, hogy ott Eva adta Ádámnak s itt az Ádámok adják az Eváknak.) Ha aztán a leányzó — persze szintén szemérmes pillantások kíséretében — a keszkezőjébe teszi az almát: úgy áll az alku s legközelebb következik az eljegyzés, a lakodalom s a boldog (mondjuk boldog) házasság. Meg van még az almának is meg a lányvásárnak is ez a birt. De bizony alig történik ott vásár, legföllebb egy kis tánc és ivás, és egy délután — mint pl. 9-én is — kitűdül a nagy kívánsági publikum „lányvásárt nézni“.

A zentai általános tisztújásra vonatkozólag azt olvassuk egy zentai lapban, hogy ennek megjelölésére e hó 21. és 22-ike tűzött ki. A mi értekezésünk szerint azonban eziránt még határozat nem történt s csak a napokban lesz megállapítva a tisztújítás napja. Hihetőleg azonban már e hó vége felé meg lesz ejtendő a restauráció.

Rendeletek a kolera ellen. A belügyminiszter két rendeletet is küldött egyszerre törvényhatóságainkhoz. E szerint mielőtt föllép a járvány valamely községben, a postaküldemények csak dezinficiálva továbbíthatók onnan. A másik rendelet szerint a Romániából valamint Budapestről induló utasok szigorú figyelemben részesítendőek s természetesen alkalmazandó velük szemben is a fertőtlenítés.

Eljegyzés. Wagemann Ignác helybeli téglagyáros, eljegyezte Paracetich Ernő plávnai kántortartató leányát, Ilka kisasszonyt.

Esküvő. Dr. Heller Ármán, Sztanisits község orvosa, e hó 8-án esküdtött örök hűséget Paracetits Etelka kisasszonynak a helybeli róm. kath. templomban.

Városi ügyek.

A kövezetvám- és helypénzszedési jog. A város polgármestere a következőket közli: Zombor szab. kir. város közönsége mai napon tartott rendkívüli közgyűlésében az eddig házilag kezelt helypénz- és kövezetvám-szedési jognak az esetre, ha az ital- és fogyasztási adó bérléte iránt a kincstárnak tett ajánlata el nem fogadtatnék és ezen bérlés máris bérlelnek jogérvényesen már kiadott volna, az eddigi házi kezelés helyett bérbeadás útján leendő értékesítését határozván el, egyben a bérbeadás feltételeit is megállapította. Ezen határozat az 1886. XXII. t. c. 113. § a értelmében f. évi október hó 9-től számított 30 napon át dr. Gertinger Pál tanácsnok hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett és ellene felebbvezések ugyanezen idő alatt a városi tanáchoz címezve benyújthatók. Zombor, 1892. évi október hó 8-án. Dr. Csihás Benő, polgármester.

A kolera és az ellenőrzési szemlék. A honvédelmi miniszter tudatta a megyei és a városi törvényhatósággal, hogy az európai egészségügyi viszonyokra való tekintettel, s különösen a kolerajárvány terjedésének lehetősége miatt, a közzétartottak megállapították a közönségi hadigymnásztrel egyetértéssel, — a következőket rendelte el: 1. Az Orosz- és Német-országban tartózkodó összes legénységi állományú honvédeknek mindennemű fegyveres szolgálattételre, tényleges szolgálatra, katonai kiképzésre, vagy egyéb gyakorlatra való behívása, — újabb rendelkezésig, — függőben tartandó, esetleg a már megtörtént ilyen beidézés visszavonandó. 2. Valamennyi, az osztrák magyar monarchia határain kívül külföldön bárhol tartózkodó katonai vagy honvéd személy a folyó évi ellenőrzési (tiszt) szemlék alól fölmentetik. 3. Oly vidékeken, hol az egészségügyi viszonyok nagyobb ember tömeg egybegyűlésének elkerülését és megállítását feltétlenül megkövetelik, az ellenőrzési (tiszt) szemlék megem tartása illetőleg megszüntetése iránt esetről-esetre fog intézkedni. E részben tehát a törvényhatóságok szükség esetében, a honvédelmi miniszter sürgős és indokolt fölterjesztést tegyenek.

A városi járványbizottság Zombor város lakosaihoz a következő figyelmeztetést intézte: Tekintettel arra, hogy az ázsiai kolera már Budapesten is kitörvén, a járvány tovaterjedésének megállítására szükséges óvintézkedések megtétele a közlakosság kiváló fontossága érdeke, a hatályosabb védekezés szempontjából — ámbár a kolera városunk területén egyáltalán még fel nem lépett — a közegészségügyi bizottság járványbizottsággá leendő átalakulását határozta el. Ugyanezen alkalommal kötelességének tartja a bizottság a város lakosságának azon óvintézkedéseket figyelmébe ajánlani, melyek a járvány felléptét megakadályozni, esetleg tovább terjedését feltartóztatni leginkább alkalmasak. Ilyen a szigorú mértékletesség étkezés, ital és egyáltalán minden élvezetben, az éjjelkezés minden elkerülése, és általában véve a megszokott rendes életmód lehető betartása. Étkezés tekintetében nyers tápszer, különösen pedig gyümölcsnek magasabb mennyiségű, — nyers gyümölcstől ép úgy mint romlott tápszer — élvezetétől pedig teljesen tartózkodunk kell. Az ázsiai kolera terjedésének egyik leggyakoribb oka a rossz minőségű ivóvíz, mindezeknél fogva a lakosság figyelmét arra hívjuk fel, hogy lehetőleg tiszta ivóvizet, minő az artézi kút vize használjanak — úgy ital, mint főzésre, az esetben pedig, ha ezen víz megszerzése akadályokba ütköznék — az élelmezésnél felhasználandó vizet előzőleg forralja fel. Az ázsiai kolera terjesztő bacillusok legnagyobb ellensége a tisztaság lévén, felhívjuk a lakosságot, hogy egy a lakásában mint általában házában ennek pontos betartására örködjék és minthogy a hatóság működése kellő sikert csak úgy ígér, ha e tekintetben azok által, kiknek érdekében kifejtetik, támogatásban részesül. Mindenkit felhívunk, hogy minden köztisztaság ellenes állapotot a rendőrkapitányságnál mint első fokú közegészségügyi hatóságnál haladéktalanul jelentse be, hogy ennek orvoslása iránt a kellő intézkedések megtehetőek legyenek. Különös gond fordítandó az árnyékszék, póce- és szemétdöngők fertőtlenítésére. Az e célból a városházán Józich Gyula gazdasági intézőnél beszerzési áron, vágyontalanok számára ingyen kapható karbol (literenkint 30 kr) és galion (kilogrammkint 12 kr) kívül a fertőtlenítésre különösen alkalmas hígított oltott méz, melylyel a fertőtlenítés lehetőleg naponta eszközözzendő. A mélyebben fekvő utcák lakosai felhívhatunk, miszerint az őszi esőzés beállta előtt lakásaik kiszáritására, és ahol deszkakapadló nem volna, a szoba talajának lehetőleg száraz, vizes alkatrészekről ment agyaggal leendő feltöltéséről gondoskodjanak. Lehetőleg kerülendő nagyobb számú egyéneknek ugyanazon helyiségben való huzamosabb tartózkodása, vagy éppen éjjelkezés, ily helyiségek úgy használat előtt és után, még ha lehetséges közben is, kellőképpen szellőzendők. Minthogy a kolera elleni védekezés eredményessége első sorban attól van feltételezve, hogy a kór első tünetei esetén is orvosi segély alkalmaztassék, felhívhatunk a lakosságot, miszerint a legelső kórtünetek alkalmával is haladéktalanul orvosi segélyt vegyen igénybe. Dr. Vadas Kálmán tisztii főorvos és dr. Poppovits István II. od orvos kötelessége első sorban a gyógykezelés, azonban az első segélynyújtására mindenkor a legközelebb található magánorvos is igénybe vehető. Az esetre, ha netán kolera betegeknek kórházba való szállítása szükségessé válnék, ez a rendőrkapitányságnak bejelentendő, mely a városi raktárépületben rendelkezésére álló szállított kocsit és hordágyakat által ez iránt intézkedni fog. Míg egyrészt a lakosság figyelmét saját érdekében a legkiterjedtebb intézkedések betartására felhívjuk, kötelességünknek tartjuk másrészt arra is felhívni, miszerint a kolera elleni óvintézkedések sikerének előfeltétele a szükségtelen és alaptalan félelemnek lehető kerülése és e tekintetben lehetőleg óvakodjunk alaptalan és félelmet előidézhető álhírek terjesztésétől. A kolera elleni óvintézkedések sikeres betartása lehetővé teheti, úgy mint 1886-ban, úgy az idén is, hogy az ország fő- és székvárosában kitört járványtól városunk ment maradjon. Kelt Zombor szab. kir. város közegészségügyi bizottságának mint járványbizottságnak 1892. évi október hó 4-én tartott üléséből. Dr. Csihás Benő, polgármester, mint a járványbizottság elnöke.

Művészet és irodalom.

„Magyar Génusz.“ Minden várakozást felülmul az a siker, melyet a „Magyar Génusz“ legújabb száma aratott. Az izléses, díszes kiállítás, a modern technika újabb vívmányairól tauskodó remek illusztrációk s a páratlanul gazdag szellemi tartalom vetélkednek egymással. Kétségkívül nagy része van a „Magyar Génusz“ az újabb sikerében a „Kosmos“nak, Magyarország elsőrangú műintézetének, mely utólrhetlen művészies formában állította azt elő. A gyönyörű illusztrációk közül kiemeljük: „A király a gyakorló tere készül.“ „Tűzvonat védősáncok mögött.“ „Hadgyakorlatok: A lovasság rohama.“ A bolgár kiállításból: „Erdészeti

kiállítás.“ „Pavillon.“ A fő bejárat.“ „Török kiállítás.“ „Idegenek pavillona.“ „A kolera főfészke Hamburgban: a legrégebb városrész“ stb. A gazdag szellemi részből megemlítjük: Dóczi Lajos, nagynevű költőnk és a „Magyar Génusz“ állandó munkatársának remek esztétikai tanulmányát, Cerri Gyula „Az 1891—92-ik katonai év“ről írt érdekesítő cikkét, a melynek értékét nagyban emelik a sikerült illusztrációk. A „Magyar Génusz“ ezen száma közli továbbá Turgenjev Ivánnak „Hajó égés a tengeren“ című rajzát. Ez a nagy orosz írónak utolsó irodalmi dolgozata, melyet halalos ágán mondott tollba. Karczag Vilmos „Elzülött élet“ című remek elbeszélését Sávely Dezső ismert festőnk illusztrálta. A „Magyar Génusz“, mely kétségkívül az első helyet foglalja el szépirodalmi folyóirataink között, minden intelligens család asztalán önértékeléssel foglalhat helyet. Előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Az első félévben megjelent füzetek díszkötésben is megrendelhetők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Aradi-utca 8. sz.

Városi közgyűlés.

Rendkívüli közgyűlést tartott e hó 8-án Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága Sándor Béla főispán elnöke alatt.

A tárgysorozat első pontja, a kegyuri bizottságnak a róm. kath. kistemető kibővítése ügyében tett átirata, kitézetett egy következő közgyűlés tárgyjául, mert ezáltal nem voltak jelen megfelelő számban a bizottsági tagok.

Az eddig házilag kezelt vásár-, kövezetvám- és helypénzszedés jogot bérbeadja a város, de csak az esetre, ha az ital- és fogyasztási adó bérléte iránt tett ajánlatot a pénzügyminiszter el nem fogadná s ez jogérvényesen másnak adatnék ki. Az árverési föltételeket a közgyűlés megállapította. A vásár-, kövezetvám- és helypénzszedés jogának esetleges bérléte 1893. január 1-től 1895. december 31-ig fog tartani; kiküldetési ár: 19255 frt 10 kr. A vasuton és a csatornán érkező áruk kövezetvámja nem értetik bele.

A közbiztonsági bizottság ügyében kiküldött bizottság jelenti, hogy a vágóhid padlásán a börtök nem száritható, mert a nyári melegben is s az esős időben is megromlanak ott. Megengedtetik a bizottság javaslata szerint a városban leendő száritás, de persze megfelelő dezinfekció mellett. A börtököt helyiség fölállítását pedig megtiltják az intézkedések.

A közbiztonsági szabályrendelet egy némely pontjának a módosítása vétetett tervbe. A módosítási tervzet szerint mocsokvíztartók (csiszternák) és szemétdöngők építendőek az I. és II. építészeti kerület minden udvarán, úgy szintén eltiltatik e helyeken a sertések és egyéb barmok tartása és hizlalása. *Kozma László* biz. tag, *dr. Vadas Kálmán* városi főorvos, *Sándor Béla* főispán, *dr. Csihás Benő* polgármester és *Fejér Gyula* biz. tag hozzájárulása után a közgyűlés elhatározta, hogy az ügy kiadassék a városi tanácsnak bővebb megfontolás, a helyi viszonyok behatóbb tanulmányozása s különösen az utak megjelölése végett, melyekre ezen intézkedések kiterjednek. Továbbá eldöntendő azon kérdés is, hogy a csiszternák és szemétdöngők építése esetén nem emelendő e a gyeppesztéri személyzet létszáma s nem nagyobbítandó e meg a gyeppesztéri telep.

Ama javaslat pedig, melyszerint egyes fölmerülő esetekben, pl. a kiütdendő járvány esetén, a sertés hizlalás rögtönösen elkobzás terhe mellett betiltható legyen, *dr. Grünér Samu* és *dr. Spitzer Mór* biz. tagok, úgy a főispán hozzájárulása után azzal adatott ki a városi tanácsnak, hogy a jogügyi bizottságot is meghallgassa, vajjon ezen intézkedések által a város nem lesz e esetleg kártérítésre kötelezhető azokkal szemben, a kik irányában az ily intézkedések foganatosítottatnak.

A baromfi- és vadászkiállítás.

A Bács Bodrogh vármegyei gazdasági egylet baromfi szakosztálya f. évi október hó 9-én d. e. 9 órakor nyitotta meg a helybeli Vadászkiállítás szálló udvarában rendezett baromfi-, madár- és vadászati kiállítást, mely mind mennyiség, mind minőségére nézve minden várakozáson felülne mondható. Kár, hogy a délelőtti eső a megnyitást megzavarta, a délután folyamán azonban csakugy hemzsegett a közönség.

Mi a berendezést illeti, az szakszerű kezekre vall s igen kedves benyomást tesz a szemlélőre.

Nem szándékunk sokáig a közönséget a bevezetéssel untatni s inkább az egyes kiállított tárgyak ismertetésével kívánjuk olvasóinkat foglalkoztatni.

Legelső sorban említést érdemel a nagyszámban kiállított fekete és fehérszínű Langshan, melyet Rombay Dezső, Stolez Albert (Temesvárról), Kórits Eszter, az adai földmives iskola, Palm Nándor (Féledről), Zsuffa Vince tanár állítottak ki; továbbá kitért a Plymouth Rocks-faj, melyet Kórits Eszter, Draskóczy László (Féledről), lovag Bogay Zsigmond, Radoszavlyevits Sándor, Bekényi Péter (Debrecen), Paradajszer Lajos (Boros-Sebesről) állítottak ki; igen szépek s nagy számban vannak a sötét és világosszínű Brahma Pontra k, melyeket Kanovits Zoltán Ujpestről, a gazd. földmives iskola Adáról, Kórits Eszter Zomborból, Roth János Ujverbászról, Radoszavlyevits Sándor, Paradajszer Lajos Boros-Sebesről, Zsuffa Vince Zomborból állítottak ki.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a sarga és fogolyszínű Cochinkokat sem, melyeket ismét Zsuffa Vince tanár, Kórits Eszter, dr. Drakulits Pál, Kummerkromer András Zomborból s Kanovits Zoltán Ujpestről állítottak ki.

Jó benyomást tesznek a szemlélőre a sok különböző fajta bubos és törpe is, minőket Kórits Eszter, Kovács János Debrecenből, Krompaszky Károly, Szalay Frigyesné és Zsuffa Vince állítottak ki; mindez különben csak rövid s kis dióhéjba sorított foglalatja annak, mit ezeken kívül a kiállítási helyiségben láthatni.

Igen szép kácsákat állított ki dr. Rátay József, Kórits Eszter, Rombay Dezső, Zsuffa András, Döry Vilmosné Pusztaszederől, Cservenka Lajos. Gyönyörű szép és ritka nagy emdeni libákat állított ki Kórits Eszter, Zsuffa Vince, Odry János, Bogay Zsigmond Sárospatáról, Földes Lajosné Szonta; nem hiányoznak ezek mellett még a toulusi és itáliai nagy libák sem, minőket Pisny Istvánné és Baranovits Irén Alb Irásról állított ki.

Igen szép kollekcio kanári madarat egyedül öv. Gallé Friderika állított ki.

A galambok mintegy 60 legválogatottabb fajban vannak képviselve; főbb kiállítók: Horváth Antal Kőbányaól, Szokolovits Györgyné Bajáról, Mrákovits György, Lukits Gyula, Radoszavlyevits Sándor, Karácson Gyula, Vuits György, Reiszner Alajos, Burger János (Budapest), Falcione Sándor, Kovács János (Debrecen), Kubatov Antal, Dobál Antal (Kolozsvar).

Impozáns benyomást tesz a szemlélőre nézve egyszerűsége vadászati kiállítás is, mely régiebb s újabb fegyverekből, számtalan szebbnél-szebb agancsokból s igen sok szépen sikerült kitömött állatokból áll. Nevezetesebb kiállítók: Fernbach Károly, a zombori állami gymnasium természetrajzi szertára Zsuffa Vince tanár által, Jellmann József, Bácskay Béla és Tuczakovits József Apatinból, Schweitzer János Bácsból, Késmárky Béla, Gallé Titusz, Czvetkovits Péter dr. Zomborból.

Figyelemre méltó Zsuffa Vince gymn. tanár ugyazólván mindenféle baromfi kollekcijában, melyet versenyen kívül állított ki, a fekete Langshan-s a fogoly-színű Cochín-törzs.

A kiállítók teljes névsora a következő:

Tyukokat állítottak ki: Dér József Szabadka 1 db, Raksányi Anna Pilis 8 db, Kanovits Zoltán Ujpest 10 db, Gromilovits János Zombor 4 db, Czár Károly Zombor 3 db, Drakulits Pálné Zombor 3 db, Palm Nándor Feled 18 db, Kummerkromer András Zombor 14 db, Falcione Sándor Zombor 1 db, Piszny Istvánné Battonya 4 db, Kubatov Antal Zombor 2 db, Radoszavlyevits Sándor Zombor 13 db, Kovács János Debrecen 9 db, M. kir. földmives iskola Ada 16 db, Rombay Dezső Zombor 9 db, Roth János Ujverbász 8 db, Jakobcsits Mihály Zombor 3 db, Puskás Béláné Kolozsvar 6 db, Kórits Eszter Zombor 20 db, Brkits János Zombor 2 db, Draskóczy László Feled 33 db, Paradajszer Lajos Boros-Sebes 17 db, Stolez Albert Temesvár 18 db, Bogay Zsigmond Sárospatak 11 db, Zsuffa Vince Zombor 45 db, Kovács János Debrecen 2 db, Bekényi Péter Debrecen 5 db, Schmidt Flórián Zombor 1 db, Radoszavlyevits Sándor Zombor 11 db, öv. Szalay Frigyesné Zombor 3 db, Payerle Nándor Zombor 12 db.

Kacsákat állítottak ki: dr. Rátay József Zombor 3 db, Raksányi Anna Pilis 3 db, P. Kanovits Zoltán Ujpest 2 db, Dóri Vilmosné Pusztaszere 8 db, Rombay Dezső Zombor 8 db, M. kir. földmives iskola Ada 3 db, Kórits Eszter Zombor 5 db, Zimmermann János Zombor 1 db, Draskóczy László Feled 2 db, Cservenka Lajos Zombor 2 db, Falcione Zombor 4 db.

Ludakat állítottak ki: Odry János Zombor 6 db, M. kir. földmives iskola Ada 3 db, Kórits Eszter Zombor 4 db, Baranovits Irén 8 db, Bogya Zsigmond Sárospatak 2 db, Földes Lajosné Szóna 3 db, Cservenka Lajos Zombor 3 db.

Pulykát állított ki: Bogay Zsigmond Sárospatak 2 darab.

Galambokat állítottak ki: Falcione Sándor Zombor 13 db, Horváth Antal Kőbánya 20 db, Takács Zsigmond Budapest 4 db, Szokolovits Györgyné Baja 40 db, Radoszavlyevits Sándor Zombor 11 db, Kubatov Antal Zombor 8 db, Weisel Vilmos Budapest 4 db, Toluay Lajos Budapest 6 db, ifj. Dobál Antal Kolozsvar 12 db, Kovács János Debrecen 28 db, Lukits Gyula Zombor 54 db, Testoris Viktor Nyiregyháza 4 db, Puskás Béláné Kolozsvar 8 db, Mrákovits György Zombor 16 db, Vuits György Zombor 28 db, Brancsits Boldizsár Zombor 4 db, Reiszner Lajos Zombor 4 db, Karácson Gyula Zombor 17 db, Burger János Budapest 30 db, Weisz Ignác Budapest 2 db, Molnár Tibor Zombor 2 db.

Gyöngytyukot állított ki: Falcione Sándor Zombor 2 darab.

Vadászati kiállításon kiállítottak: Odry Dezső Zoltán Zombor 5 db, Bácskay Béla Apatin 14 db, Gromilovits János Zombor 1 db, Jellmann József Apatin 14 db, Fernbach Károly Zombor 49 db, Czvetkovits Péter Zombor 4 db, Mrákovits György Zombor 1 db, Késmárky József Zombor 18 db, Schweitzer János Bács 2 db, Leszmaiszter Fábian Apatin 2 db, Geyer Lajos Zombor 35 db tojás, Gymnasium Zombor 55 db, Gallé Titusz Zombor 64 db, Roheim Zsiga Zombor 6 db, Vuits György Zombor 2 db.

Tekintve azt, hogy a tanulságos kiállításhoz a bemenet csak 20 kr, illetve idényjegy csak 50 kr, minden baromfi kedvelőnek s laikusnak ajánljuk azt méltó figyelmébe.

A jury, melynek elnöke Latinovits Pál s tagjai Parthay Géza az országos baromfi tenyésztés igazgatója, Zsuffa Vince, Rombay Dezső gazd. egyll. titkár, Demetrovits Sándor, Fernbach Károly, hétfőn kezdé meg működését s kedden már láthatók lesznek a kitiintetések is.

Referens.

Kolera intézkedések.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja az összes főszolgabírák és Zenta város tanácsához legutóbb a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az ázsiai kolera fellépte Budapest fő- és székváros területén minden kétséget kizárólag constatatott, azon élénk közlekedési viszonyoknál fogva, melyben megyénk, hazánk központjával áll: a járvány veszély immár külsőbünket fenyegeti és ha közegészségügyi állapotra rendszertint kedvező befolyást gyakorolni szokott időjárat és légítmeti vagy egyéb körülmények folytán rövid idő alatt előnyös fordulat be nem áll, közel az eshetőség, hogy kemény tusát kell majd végig küzdenünk a pusztító vésszel. Ily kevésbé megnyugtató kilátással szemben időszerű szükségét látván annak, hogy újból és sürgősen felhívjam az érd. előjárók legeberebb figyelmét ezen ez idő szerint mindenek felett áll legfontosabb ügyre, annak különös hangsúlyozása mellett, a jelenleg még kedvező általános egészségügyi viszonyokat igyekezzenek megfeszített tevékenységüknek összes erejével oly jó karba helyezve tartani, hogy szükség esetében ellenálló képességük teljes érvényre juthasson és törekedjenek gondos és erélyes örködés, valamint kéré-

hetlenül szigorú ellenőrzéssel párosult utánjárás, munkálkodással biztosítani azon helyzetet, melyet a járvány megelőzésére még a nyár folyamán elrendelt hatósági övintézkedéssel a legesekélyebb részletekig kijelölve teremtetek.

Nem bocsátkozva tehát ezuttal az övintézkedéseknek annyiszor hangoztatott s már eléggé ismert apróbb részleteibe, csak a nélkülözhetetlen főmozzanatokat véve tekintetbe, mindenek előtt szükségesnek tartom, hogy a közelgő veszélyvel szemben a lakosság az alármirozó hírek által és cél nélkül, szerfelett meg ne félemlitessék, köztudomású lévén, hogy a félnék és aggodalom teljes ingadozás és kapkodás már eleve minden üdvös intézkedést megnehezíti képes, még a nyugodt magatartás és biggadtt eljárás már előzetesen is biztosítékot nyujtanak arra, hogy a védelmi intézkedések fogantatásában és megtartásában félreértés vagy zavar nem merül fel. Eziránt a lakosság kellő uton felvilágosítandó lévén az ázsiai kolera tárgyában kiadott 44386/1884. számú belügyminiszteri rendelet ismét többszörösen, a legelterjedtebb módon közhírré teendő, hogy a község teljesen tájékozva legyen az iránt, hogy majdnem kizárólag csakis a mértékletes életnek (örkdjék főleg hideg étel és nyers gyümölestől) és kizárólag tisztaság (étkezés előtt mindig a kezeket megmosni) képezik a legbiztosabb prophiletikus övszert a ragályozás ellen.

1. Utasítom önöket, a községükben működésben levő közegészségügyi bizottság haladéktalanul állandó járvány bizottsággá alakítandó át, a község pedig azonnal járvány kerületekre osztandó fel, az előjárósági és a viszonyokhoz képest a járvány bizottsági vagy képviselő-testületi tagok sorából kiválasztott, megbízható és ügybuzgó kerületi felügyelők alatt, főfeladatuk leendő: a köztisztaságra felügyelni, minden gyanus megbetegedést, azonnal az orvosnál, illetve az előjáróságnak bejelenteni, a kolera gyanus beteg elkülönítését és lakásának fertőtlenítését a legnagyobb szigorral eszközölni és az ide vonatkozólag kiadott hatósági utasítások szigorú betartását ellenőrizni. 2. Az edemes előjáróság tartozik az elrendelt járványkörházat rögtön felállítani és a követeleményekhez képest berendezni, ellátva azt egyidejűleg az első szükséges megfelelő ápolási személyzettel; és a folytatólagos ápolási személyzetet pedig végleg biztosítani; mintegy köteles a község előjárósága fertőtlenítő szereket oly mennyiségben készletben tartani, mely a legnagyobb szükségét is mindenkor fedezni képes legyen olyképp, hogy az nemcsak a középületek fertőtlenítésére, de a f. évi szeptember 7-én 4736/884 száma, hirdetményben világosan kijelölt célokra is teljesen elég legyen. 3. Elrendelem továbbá a mint megyénk határán belül az első kolera eset felmerülése konstataálva leendő, azonnal nemcsak az összes iskolában a tanulóknak felforralt víz adandó itatál, hanem a nagy közönség is rögtön figyelemztetendő, hogy ott, hol ártézi kut viz nincs, a vizet csakis előzetes felforralt után lehűtve igyák. Szakértői tekintélyek egybehangzó nézete szerint a betörni készülő járvány ellen a legerősebb védbástya a köztisztaság levén, annak feltétlen ápolása és szigorú gondozása első feltételét képezi a sikeres védekezésnek, miért hiszem és elvárom, hogy ezen ügyben kifejtendő ernyedetlen szorgalmuk, valamint az alkalmazott közegeknek feyelmzett működése azt fogja eredményezni, hogy összes közegének köztisztasági szempontból példás és mintaszerű állapota a lakosságot a kolera ragály behurcolásától megvédi.

Az 1865. évi kolera járvány óta megállapítva lévén, hogy a kolera tova terjedése előszeretettel a vízi utat használja. Ezért szükségesnek tartom községükben a Duna víz ivását a lesgigorubbán betiltani, s annak ivását csupán csak előzetes felforralt után lehűtve engedem meg. Mindezekből kifolyólag személyes felelőség terhe alatt meghagyom az előjáróknak, hogy ezen fontos tárgyban fáradozhatlan buzgalommal akként járjanak el, hogy sehol a legesekélyebb hiba, vagy mulasztás ne történjék, mindenki résen álljon s teljesítse kötelességét úgy, hogy azon kifogásolni valót a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium, vagy a vármegye alispán által kiküldendő szakközeg ne találjon. A járóorvos, valamint én a legközelebbi körutam alkalmával személyesen fogok meggyőződni jelen rendeletem mikénti pontos és lelkiismeretes végrehajtásáról; s a legkisebb mulasztást kérélhetetlen szigorral fogom sújtani. Jelen rendeletem pontos fogatosításáról pedig 3 nap alatt kimerítő tüzetes jelentést tenni elmulasztatlan kötelességüknek ismerjék.

Kétli tanár a koleráról.

A koleráról beszélni — sajnos — időszerű dolog.

Kétli Károly dr., a budapesti orvosi egyetem II. belgyógyászati klinikájának igazgatója s rendes nyilv. egyetemi tanár is, hallgatói előtt e napokban a fertőző betegségekről, főleg pedig a koleráról beszélt. Előadását röviden összefoglalva a következőkben adja lapunknak egy budapesti munkatársa.

A régi orvoslás a betegségek okául a meghűlést tartotta. Noha nem tagadható, hogy egyes, a szervezetre nézve káros befolyások, bántalmak keletkezésénél alkalmi okul szolgálhatnak, de azért specíficus okokként nem szerepelhetnek. Így p. o. meghűlés folytán különféle bántalmak támadhatnak, és nem specíficus betegségek. A rheumat eddig szintén meghűlés folytán keletkezett bántalomnak tekintették, de a mai orvosi tudományak az a nézete, hogy ezt is, mint a legtöbb fertőző betegséget pathogén (betegséget előidéz) mikroba okozza.

A baktériologiai vizsgálatok, kivált Pasteur, Koch és mások alapján ma már bizonyos, hogy egyes bántalmaknak specíficus mikroorganizmusai vannak, pathogén természetűek. A kolera is specíficus fertőző-vírus, a Koch által felfedezett kommbacillus, idézi elő. Közte s a kolera között okvetlenül összefüggésnek kell lennie, mert a hol az van, ott kolera-járvány kisebb vagy nagyobb mértékben dühög. A kommbacillus lokális bántalom előidézje, de általa a szervezetben keletkezett nagy vízvesztés folytán általánossá lesz. A beleket megtámadja, heves gyomorgöröcsöt, erős széktürelést, hányást előidézve. A gyomorra nézve közömbös, mit azon körülmény bizonyít, hogy oly egyénekben, kik a bacillusokat lenyelték, semmiféle káros befolyás nem mutatkozott. Ha azonban a gyomorsav bármi okból kevesebb lesz (gyomor vagy bélhurut) akkor a bacillus a belekbe juthat s kolerát vagy kolerás tüneteket idézhet elő. A járvány idejében több egyén erős diarrhoeában szenved,

de azért nem mindegyik kolera-beteg, mert a hajlam az egyes egyéneknél a fertőző bántalom iránt is különböző.

A pathogén mikrobaon kívül egyáltalán még egyéb tényezők is befolyásolják a fertőző betegségeket és így a kolerát is. Az egyéni diszpositio e tekintetben lényeges dolog. Pneumonia, polyarthritys, valamint a kolera is inkább a gyenge, míg a typhus abdominalis az erős organizmusokat támadja meg. A helyi diszpositio (nedves talaj, levegő) valamint idő diszpositio (hőség, mérsékelt hőség) is mérvadó befolyást gyakorló tényezői a fertőző betegségek keletkezésének és tovaterjedésének.

Miként jutnak az apró mikrobaok az organizmusba? Ép epidermis ellenálló képességet fejt ki ellentük, ha azonban a bőr sérített vagy lehorzolt valamely helyen, akkor ezen át a szervezetbe juthatnak. A nyálkahártya finom szerkezeténél, a tüdő is finom epithel alkatánál fogva felfogadó helyül szolgálhatnak az apró parazitáknak. Ez okból magyarázzuk a tüdőnek oly feltűnő hajlamát a megbetegedésre.

A mikrobaok bevittele a szervezetbe direkt vagy indirekt uton történhetik. Vannak tudósok, kik azt állítják, hogy főleg a levegő útján vitetnek tovább, de Koch és mások a bacillusoknak a levegő útján történő továbbvitelét tagadják vagy legalább is a direkt terjedést valószínűbbnek tartják.

Fertőztetett tápanyag, ital vagy eszközök a belekbe kerülve, kolera-betegséget támasztanak.

Kétli tanár ezután a betegség tüneteit, stádiumait, lefolyását adta elő részletesebben.

Hogy meddig szokott tartani a kolera, azt mondhatjuk, aránylag rövid ideig. Rendesen öt-hat hétig pusztít, azután pauzál vagy végkép megszűnik. A pauza néha 2-3 hétre terjed és azután a kolera újból fellép, úgy hogy azután már egy második kolera-járványról kell beszélnünk, mert ha a szakértő orvosok véleménye szerint 2-3 hét alatt koleraeset nem fordult elő, akkor a járvány megszűntnek tekintendő.

A betegségnek egyedüli terjesztési módja — a behurcolás. Hogy az epidémia föllépésének és terjedésének gátat vethessünk, szükséges azon föltételeket, melyek segélyével a bacillus életképességét meglehet semmisíteni, ismerünk. A bacillus életideig él, 24-48 órára terjed csupán a léte, ha azonban kedvezők a viszonyok (nedves talaj, hőség) akkor hetekig, hónapokig is élhet, fejlődhetik és szaporodhatnak. Egyedül úgy kerülhetjük el a kolerát, ha előle az utat elzárjuk. Ez pedig úgy történhetne, ha a Kelet-India, a kolera-járvány ez ösfészke és rendszeren hona, körülfekvő államok minden közlekedést vele megszüntetnénk. Csakhogy ez el nem érhető, mert a muzulmánokat a Mekkába való zarándoklásról visszatartani nem lehet, valamint karavánkereskedelmünket sem lehet beállítani. Így tehát csak egy módon, a vesztégar alkalmazása által zárhatjuk el, a mennyire tőlünk telik, a kolera elől az utat.

A járványnak tengeren való elterjedését illetőleg bizonyult, hogy ott sokkal előbb akadályozható meg, mint a szárazföldön, mert a vesztégar alatt levő hajók utasainak egészségi állapota s a podgyász is könnyebb s egyszersmind szigorub vizsgálat tárgyaivá tétethetnek. Ezzel szemben köztudomású dolog, hogy a kolerát semmi sem terjeszti oly könnyen s rohamosan, mint a vasutak, mert a lesgzigorubb mértékben gyakorlott vizsgálat, ellenőrzés, melyeket kolera idején rájuk vonatkozólag kifejtünk, nem vezetnek célhoz. Az utasok végállomásokon meg lesznek vizsgálva, csakhogy sokan, kik a kolera fellépte nem látszik, utjuk folytatására bocsátatnak, holott náluk már előzőleg a betegség előtűnetei mutatkoztak (mint diarrhoea, hányás stb.), csakhogy ők maguk nem tudják vagy nem gondolják, hogy már magukban hordják a betegség csiráját, de meg ha tudják is, sokszor fontos ügyek elintézése miatt a vesztégarra nem akarják magukat alávetni.

De a podgyász is szerfölött könnyű terjesztője lehet a kolera-bacillusnak. A rendeletek értelmében csupán a szennyes ruhadarabok vagy fehéremű felék semmisítendőek meg. S mi történik az értékesebb dolgokkal? Hiszen ezek is rejtkehelyül szolgálhatnak egy-egy bacillusnak. Dezinfiáló szerrel mosni nem lehet őket, mert értéküket elvesztik. Azért más uton s módon kezeltetnek. Szárító kályhákba helyeztetnek, hol 100 fok hőségnek kitéve, bacillusmentekké lesznek. Csakhogy ez eszközök nincsenek oly szabatos működési képességgel felruházva, mert míg a kályhákba csomókra rakott ruhamentek közül a szélsők a nagyfokú meleg folytán esetleges bacillusaiktól megszabadulnak, addig a közepen fekvő ruhadarabok nem sterilizáltak; s így a dezinfiáló apparátusok nem előnyvel, hanem káros hátránnyal dolgoznak.

Az a kérdés is merült már föl — mondá Kétli — vajjon újságok és levelek nem terjesztik e a kolera csiráját. Jóllehet nem zárható ki annak lehetősége, hogy kolerás vidékekről érkező levelek, újságok stb. ez utóbbiak a néha még nedves nyomdafesték útján, bacillust terjesztő eszközökként szerepelhetnének, de eddig még ilyen eset nem fordult elő s így az irományok és nyomtatványok mint járványt, illetőleg kolerát nem okozó tényezők határozottan konstataáltak.

Az epidémia elől való menekülés főeszköze az egyéni s helyi védekezés. Főekellék a legnagyobbfokú tisztaság. Az egyes s összes emberek, hatóságok, kormányok kötelessége egyaránt a szükséges övintézkedéseket a kolera elhárítása céljából megtenni. A hatóságokról Kétli tanár úgy nyilatkozott, hogy részükrol a legtöbb esetben a kellő lépések a járvány elkerülésére megtétetnek. Elitendő — a tanár szerint — a sajátóknak, a hatósági intézkedések célszerűség szempontjából mely irányu s módu s orvosi szempontból is lehetséges voltát s alkalmazását nagyobbabrt nem tudva, nem ismerve, a hatóság felett használni szokott éles kritikája.

Kimerítően tárgyalta ezután a tanár a dezinfiációs fontosságát és módját. Szólt a járvány alkalmával ajánlandó ételkről és italokról, a savanyu tápláléknak s italnak (főleg ecetes viznek) jótékonyhatásu szerepet tulajdonítván.

Ha megtörtént az egyéni s helyi védekezés, ha az orvosok által ajánlott övszereket alkalmaztuk, ha a hatóság által célszerűen előírt rendeleletek pontosan végrehajtuk — a kolera fellépésének gátat vethetünk, vagy ha nem is, elterjedését mindenestre megakadályozhatjuk.

Szulpittusz.

Budapesti
Kis-Kőrös
Halas
Kis-Szabolcs
Kelebia
Szabolcs
Csantabánya
Topolya
Hegyes
Verbás
Ó-Kőrös
Kiszábas
Ujvidék
Karlóca
Zimony
Belgrad

Belgrad
Zimony
Karlóca
Ujvidék
Kiszábas
Ó-Kőrös
Verbás
Hegyes
Topolya
Csantabánya
Szabolcs
Kelebia
Kis-Szabolcs
Halas
Kis-Kőrös
Budapest

Szabolcs
Tavanke
Bajmók
N.-Militia
Zombor
Prigla-Szabolcs
Szóna
Gombos
Dálya
Eszék

Eszék
Dálya
Gombos
Szóna
Prigla-Szabolcs
Zombor
N.-Militia
Bajmók
Tavanke
Szabolcs

Szabolcs
Békova
O-Kanizs
Bogaras
Zenta
Zenta
Ada
Mohol
B.-Petrol
O-Becs

O-Becs
B.-Petrol
Mohol
Ada
Zenta
Zenta
Bogaras
O-Kanizs
Békova
Szabolcs

Budapest
Kis-Kőrös
Halas
Kiszábas
Kelebia
Szabolcs

Szabolcs
Kelebia
Kiszábas
Halas
Kis-Kőrös
Budapest

Havi
beti
11 Kőrös
12 Szabolcs
13 Csütő
14 Pénz

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1892. év május 1-től.)

Budapest — Zimony — Belgrád.

Budapest indul	2-25 éj.	7-35 r.	2-35 du.	9-50 e.
Kis-Körös	4-26 éj.	11-00 de.	4-57 du.	1-59 é.
Halas		11-48 de.	5-27 du.	2-55 é.
Kis Szállás		12-14 du.	5-47 du.	3-27 é.
Kelebia		12-34 du.		3-51 é.
Szabadka	5-46 r.	1-46 du.	6-26 est.	5-20 r.
Csantavér		2-11 du.		6-12 r.
Topolya		2-34 du.	6-59 est.	6-44 r.
Hegyes-Feketeh.		2-56 du.	7-16 est.	7-16 r.
Verbász-Kula		3-16 du.	7-30 est.	7-42 r.
O-Kér		3-34 du.	7-46 est.	8-09 r.
Kiszács		3-51 du.	8-00 est.	8-32 r.
Ujvidék	7-34 r.	4-19 du.	8-23 est.	9-15 r.
Karloca		4-41 du.	8-39 est.	9-47 r.
Zimony érk.	8-50 r.	6-21 est.	9-47 est.	11-56 de.
Belgrád érk.	9-00 r.	7-15 est.	10-05 est.	12-30 du.

Belgrád — Zimony — Budapest.

Belgrád indul	3-02 éj.	5-22 r.	8-00 r.	2-35 du.
Zimony	3-12 éj.	6-02 r.	9-00 r.	3-08 du.
Karloca		7-14 r.	10-46 r.	5-42 est
Ujvidék	4-39 éj.	7-37 r.	11-16 r.	6-38 est
Kiszács			11-38 r.	7-19 est
O-Kér		8-23 r.	11-55 r.	7-45 est
Verbász-Kula		8-35 r.	12-18 du.	8-17 est
Hegyes-Feketeh.		8-52 r.	12-36 du.	8-40 est
Topolya		8-57 r.	1-02 du.	9-15 est
Csantavér			1-21 du.	9-42 éj.
Szabadka	6-34 r.	9-41 r.	2-25 du.	11-00 éj.
Kelebia			2-43 du.	11-24 éj.
Kis-Szállás		10-06 r.	3-03 du.	11-52 éj.
Halas		10-26 r.	3-33 du.	1-06 éj.
Kis-Körös	7-46 r.	11-01 r.	4-21 du.	1-58 éj.
Budapest érk.	9-20 r.	1-10 du.	7-35 es.	6-55 r.

Szabadka — Eszék.

Szabadka indul	5-28 reg.	2-10 délután	6-45 este
Tavankut	5-59 "	2-35 "	7-16 "
Bajmok	6-24 "	2-55 "	7-42 "
N.-Militics	7-04 "	3-25 "	8-23 "
Zombor	7-42 "	3-46 "	8-51 "
Prigl.-Szt.-Iván	8-10 "	4-07 "	9-17 "
Szonta	8-28 "	4-21 "	9-34 "
Gombos	8-43 "	4-33 "	9-49 "
Dálya	10-18 "	4-46 "	11-29 éjjel
Eszék	11-50 déle.	7-09 este	4-52 reg.

Eszék — Szabadka.

Eszék indul	3-46 délután	8-45 reggel	11-08 éjjel
Dálya	5-08 "	9-45 "	4-20 "
Gombos	6-33 este	10-59 "	5-36 reg.
Szonta	6-51 "	11-12 "	5-51 "
Prigl.-Szt.-Iván	7-10 "	11-26 "	6-07 "
Zombor	8-01 "	11-53 délután	6-42 "
N.-Militics	8-19 "	12-08 "	7-02 "
Bajmok	9-13 "	12-44 "	7-53 "
Tavankut	9-36 "	1-00 "	8-16 "
Szabadka érk.	10-09 "	1-24 "	8-50 "

Szabadka — Ó-Becse.

Szabadka indul	5-33 reggel	2-50 délután
Békova	6-00 "	3-18 "
O-Kanizsa szállás	6-31 "	3-50 "
Bogaras	6-54 "	4-16 "
Zenta érkezik	7-20 "	4-44 "
Zenta indul	8-04 "	5-04 "
Ada	8-40 "	5-41 "
Mohol	9-08 "	6-09 este
B.-Petrovosczelló	9-28 "	6-28 "
O-Becse érk.	9-55 "	6-55 "

Ó-Becse — Szabadka.

O-Becse indul	5-10 reggel	2-35 délután
B.-Petrovosczelló	5-39 "	3-03 "
Mohol	6-11 "	3-35 "
Ada	6-26 "	3-51 "
Zenta érkezik	7-00 "	4-25 "
Zenta indul	7-21 "	4-45 "
Bogaras	7-51 "	5-15 "
O-Kanizsa szállás	8-26 "	5-51 "
Békova	8-42 "	6-10 este
Szabadka érk.	9-08 "	6-37 "

Budapest — Szabadka.

Budapestről indul	4 óra 50 perc	délután
Kis-Körös	8 " 09 "	este
Halasról	8 " 56 "	"
Kisszállásról	9 " 22 "	"
Kelebiáról	9 " 42 "	"
Szabadkára érk.	9 " 58 "	"

Szabadka — Budapest.

Szabadkáról indul	5 óra 03 perc	reggel
Kelebiáról	5 " 22 "	"
Kisszállásról	5 " 41 "	"
Halasról	6 " 11 "	"
Kis-Körös	9 " 58 "	"
Budapestre érk.	10 " 15 "	délelőtt

Naptár.

Október.

Havi és beti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
11 Kedd	Nikáz. B.	Burkhard	29 Cirjék rem.
12 Szer.	Miksa pk. vt.	Miksa	30 Gergely pk.
13 Csüt.	Kálmán, Ede	Kálmán	1 Okt., B. A.
14 Pént.	Kalliszt p. vt.	Kalliszt	2 Ciporján

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

itt megrendelhetők:

Hirnapok.
Művek.
Naptárak.
Tablázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvigalmai meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.

KÖNYV- és KÖNYVEMDAI INTÉZET.

BITTERMANN NÁNDOR ZOMBORBAN.

Papír és írószerek a bevásárlási áron.

Könyv-kötőmunkák elfogadlatnak és a kiállítási áron szállíthatnak.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

Községeknek egész éven át hitel.

itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levélfeljegyzések.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

468. szám.

1892.

Bérbeadási hirdetmény.

Uj Szivac község elöljárósága részéről közhírré tétetik, hogy a községi nagyvendéglő-épület, mely 9 szoba, 2 konyha, 2 istálló, 2 pince, 1 felszer és padlásból áll, a hozzátartozó udvarral és a leltár mellett átveendő ingósággal együtt 521 frt évi kikiáltási ár mellett, továbbá ugyanazon épületben levő mészárszék jégveremmel 50 frt évi kikiáltási ár mellett **1892. évi október hó 23-án délután 2 órakor** Uj-Szivac község-házánál három egymásután következő évre és pedig 1893. évi január hó 1-től 1895. évi december hó 31-ig szóbeli árverés útján külön külön bére fog adni, melyre azonban az árverés megkezdése előtt kellő bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Árverezni öhajtók kötelesek a megállapított 521 frtnak, illetve 50 frtnak 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papírban bánatpénzzel az árverés megkezdése előtt letenni.

Az árverési feltételek Uj Szivac község elöljáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Uj-Szivacon, 1892. évi október hó 8-án.

3-1

A községi elöljáróság.

Igen esinos, olesó, utcai lakás, mely áll 3 szoba, konyha, éléskamra, pince és padlásból, **1-ső novembertől, vagy azonnal kiadandó.** — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Állást keres.

Kezélőnőül ajánlkozik, postamesternek, jó családból való, közép koru, magános nő, kinek még némi elsajátításra szüksége van, s ki azért havonta 20 frtot fizetne teljes ellátással. Szives megkeresések kéretnek október hó 30-áig **Z. cim alatt Vitéz-utca 138. szám Zombor** (Bácska) küldetni. 2-1

6462. szám.

1892.

Árlejtési hirdetmény.

A titeli m. kir. kincstári hajóhid és téli komp át-alkításához szükséges anyagszállítás és az átalakítási munkálatok biztosítása céljából **Nagy-Becskereken a m. kir. kincstári uradalmi ispánság hivatalos helyiségében folyó 1892. évi október hó 25-én d. e. 9 órakor** zárt írásbeli ajánlati tárgyalással egybekötött nyilvános árlejtés fog tartatni. A kikiáltási ár 8161 frt 92 kr. Az 50 kros bélyeggel és 816 frt 20 kr bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatok folyó 1892. évi október hó 22-éig a pancsovai m. kir. jóságigazgatósághoz benyújthatók, avagy a tárgyalás megkezdése előtt folyó évi október hó 25-én reggeli 9 órakor Nagy-Becskereken a kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében az árlejtő bizottság elnökének átadandók. Az ajánlatban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel kiírandó s határozottan kitéendő, hogy a vállalkozó a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A tervek és költségvetés a nagybecskereki m. kir. kincstári ispánságnál bármikor megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Pancsován, 1892. évi október hó 3-án. **M. kir. jóságigazgatóság.** (Utányomat nem díjaztatik.) 2-1

Tanítói pályázat.

A garai róm. kath. népiskolánál lemondás folytán az I-II. vegyes dalmátjuk tanítói állás megürlvén, arra október hó 19-ig pályázat hirdettetik, 20-án pedig a választás megejtetik. Javadalmak: 400 frt fizetés havi részletekben a község pénztárából; 50 frt lakpénz addig, míg a község természetbeni lakást szerez. Kellékek: tanítói oklevél, magyar és dalmát nyelvben való jártasság; csak férfitanítók pályázhatnak; az állás a választás után mindjárt elfoglalandó.

A szabályszerű bélyeggel ellátott okmányok nt. Schröder György esperes urhoz Gákovára — Bácsmegeye — küldendők. 2-2

Kelt Garán, 1892. október 2-án.

Milyácsi Elek, **Ribovicz András,**
iskolaszéki jegyző. plébános és iskolaszéki elnök.

2490. sz.

kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Kunbaja községében 300 frt évi javadalmazással egybekötött községi irnoki állásra pályázat nyitattik s a választásnak Kunbaján a község-házánál leendő megtartására határidőül folyó évi október hó 17. napjának délelőtti 9 órája tűzetik ki.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a megyei törvényhatósági bizottság által 6/kgy. 1886. sz. a. alkotott szabályrendelet 9. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényüket a választást megelőző napig alulirotnál nyújtsák be.

Almás, 1892. október 3-án.

Főszolgabíró ur h. t.

BAGÓ GÉZA,

3-2

szolgabíró.

1805. sz.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Sztanisics község elöljárósága részéről lemondás folytán üresedésbe jött rendőrzetelői állásra ezenel pályázat hirdettetik.

Javadalmazása évi 400 frt, mely havi utólagos részletekben lesz kifizetve. A szükséges rubázatot a megválasztandó saját költségén tartozik beszerezni.

Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket alulirotn elöljáróságához folyó hó 15-eig nyújtsák be, mert a később beérkezettek figyelembe vétetni nem fognak.

Sztanisicson, 1892. évi október 1-én.

Neszmirák Mátyás, **Weiner Ádám,**
jegyző. 3-3 bíró.

Bérlet.

A zentai határban, Cornyos pusztán lévő, Majoros József örökösének tulajdonát képező 400 lánengyi

földbirtok

főbb évre bérbeadatik. 3-3

Éz ügyben értekezhetni Majoros József özvegyénél Cornyos pusztán.

Nagybani borkereskedés!

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy helyben, **bajai ut 12. sz. alatt az iparsarnok mellett, saját házamban**

bor-üzletet

nyitottam, raktáron tartok állandóan nagy választékban méltányos versenyárak mellett, **termelőktől beszerzett, tisztán kezelt, kitünő minőségű, valódi tolna- és baranyamegyei, nevezetesen szegszárdi vörös, decsi és pécsi fehér, schiller, asztali és pccsenyeborokat.**

Mintát vidékre készséggel küldök.

Tisztelettel

Márton Kálmán,

törvzs. bejegyzett borkereskedő és szikviz-gyáros

4-4

ZOMBORBAN.

É R T E S I T É S .

Van szerencsém Zombor és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomásra hozni, miszerint helyben, főutca, Kossanits A. C.-féle házban „Kossanits A. C.” cég alatt fennállott

divat-rőfös-üzletet

átvettem és azt

PANDUROVITS D. M.

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt tovább vezetem.

Mintán üzletemet a legszebb, legdivatosabb és legolcsóbb áruval úgy hazánk, mint a külföld legelső gyáraiból berendeztem, kérem a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását, melylyel vagyok

Zombor, 1892. évi október hó 1-én.

kiváló tisztelettel

PANDUROVITS D. M.

10-3

1123. szám.
kig. 1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírott község elöljárói a községi képviselőtestületnek f. évi 23/kgy. sz. határozata alapján közhírré teszik, hogy a község tulajdonát képező nagyvendéglő épületet f. évi október hó 16-án d. u. 3 órakor az 1893. évi január hó 1-től 1895. évi december hó 31-ig terjedő három évi bértartamra nyilvános árverésen haszonbérbe adja.

Mintán a bérbeadandó épület a község legélénkebb forgalmu helyén, a gombos-hódsági műút mellett van, korcsmai üzletnek igen alkalmas, s béröl esetleg a bor, sör és pálinkának korcsmaszerű kimérésére a községtől jogosítványt nyer.

Az árverési feltételek a községjegyzői irodában a hivatalos órákban megtekinthetők.

Rác-Militicsen, 1892. október hó 4-én.

Radoychich, Becker Károly,
jegyző. 3-2 bír.

786. szám.
1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 9400/1892. számú végzése által Szemző János zombori lakos javára Mayer Gáspár kolluthi lakos ellen 78 frt tőke, ennek 1876. évi január hó 15. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 34 frt 37 kr perköltség és 5 frt 10 kr hírlapi hirdetési díj követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 462 frtra becsült lovak, kocsik, sertések, gazdasági eszközök és gabonaművekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 9565/1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Kolluthon alperes lakásán leendő eszközökre 1892. évi október hó 17-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi október hó 6-án

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

630 szám.
1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1892. évi 7700. számú végzése következtében Páncsits Sándor zombori lakos javára Budimesevits József zombori lakos ellen 327 frt s járuléka erejéig foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 357 frt 30 kr-ra becsült különféle butorneműk és 14 hordó fehér és vörösborból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 9624/1892. számú végzése folytán 327 frt tőkekövetés, ennek 1891. évi július hó 12. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 53 frt 60 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban alperes üzlet-helyiségében beadáni ut leendő eszközökre 1892. évi október hó 17. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Zomborban, 1892. évi október hó 4-én.

Styrum Mór,
kir. bírósági végrehajtó.

7738. sz.
kig. 1892.

Pályázati hirdetmény.

Bácsujfalu községben lemondás folytán megüresült jegyzői állásra pályázat nyitattik.

A folyamodók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6-ik §-a értelmében felszerelt kérvényeiket, melyben törvényhatósági bizonylattal igazolni tartoznak azt is, hogy az állam hivatalos nyelvén felül a szláv nyelvet is értik, hozzám **október hó 21-éig** nyujtsák be.

Javadalmazás:

1. Készpénzfizetés 352 frt 88 kr.
2. Hat öl kemény tűzifa váltáságra 48 frt.
3. Szabad lakás.
4. $\frac{3}{4}$ telekföld s legelő illetmény, szerűs- és házkert élvezete. Ezen ingatlanok adóját a jegyző fizeti.

Hódsághon, 1892. évi október hó 1-én.

VISSY JÓZSEF,
főszolgabíró.

3-3
785. szám.
1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 8753/1892. számú végzése által Szemző János zombori lakos javára Neibert György kolluthi lakos ellen 100 frt tőke, ennek 1874. évi szeptember hó 22. napjától számítandó 8% kamatai és eddig összesen 35 frt 62 kr perköltség és 5 frt 10 kr hírlapi hirdetési díj követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 471 frtra becsült 5 drb ló, 1 kocsis és gabonaművekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 9564/1892. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Kolluthon alperes lakásán leendő eszközökre 1892. évi október hó 17-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi október hó 6-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

12654. sz.
tkvi. 1892.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kohler Borbála férj. Reichard Adámné végrehajtható Kohler Miklós és társai végrehajtást szenvedők elleni 400 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíróóság) területén lévő, Apatin község határában fekvő, az apatini 64. sz. tjkvben foglalt 66. hr. 155/a ö. i. sz. beltelekből $\frac{4}{10}$ részben Kohler Miklós, Kohler Antal, Kohler Rozina férj. Windischmann Antalné, Kohler Erzs. bet végrehajtást szenvedtek és $\frac{1}{10}$ részben Kohler Borbála férj. Reichard Adámné nevében álló illetékére, vagyis a jelzett 66. hr. 155/a ö. i. sz. beltelek és ház felerészére az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1892. évi december hó 6-ik napján délelőtti 9 órakor Apatin község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1892. évi augusztus hó 31-én.
A zombori kir. törvényszék mint telekk. hatóság.

Ráics Lyubomir,
kir. törv. bír.

12845. sz.

tk. 1892.

Hirdetmény.

A zombori királyi törvényszék telekkönyvi hatósága részéről az 1880. évi 46. t. c. és az ezt szabályozó 1880. évi 18058. számú igazságügyminiszeri rendelet 15 ik §-ához képest ezennel közhírré tétetik, hogy az ezen törvényszékhez tartozó Zombor szab. kir. város telekjegyzőkönyvei közül Polzovics Áron tulajdonát képező (369-370.) hr. és 157. ö. i. számú 95 $\frac{1}{2}$ ö. ö. beltelkes házról szóló elveszett zombori 5368 ik számú telekjegyzőkönyvet pótló elkészített tervezet a telekkönyvi irodában kitétetett, ott mindenki által megtekinthető, és mindazok felhivatnak, akik a hivatkozott telekjegyzőkönyvi tervezet összeállítására nézve az említett ingatlan illetőleg kifogást emelni szándékoznak, hogy az elleni észrevételeiket és vélt jogaikat **folyo évi december hó elsejéig** e telekkönyvi hatóságnál annál is inkább érvényesíteni el ne mulasszák; mert ellenkező esetben ezen elkészített telekkönyvi tervezet a hirdetményi határidő eltelte után, mint az eredeti pótló telekjegyzőkönyv a forgalomba átadatik, és azután az ellen beadott kifogások figyelembe véteteni nem fognak.

Kelt Zomborban, a kir. törvényszék telekkönyvi hatóságánál, 1892. évi szeptember hó 19-én.

Radány Péter,
kir. törvényszéki bíró.

3-2

26080. sz.
alisp. 1892.

Árlejtési hirdetmény.

Bács Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett építési munka biztosítása céljából **folyo évi október hó 17-ik napján (bétfőn) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyhez a vállalkozni kívánók ezennel meghívottak.

A biztosítandó munka a következő:
A priglevic szent iván apatini törvényhatósági utnak alapkövezéssel ellátott kavicsos uttá leendő kiépítése:

1. Leteendő biztosíték 4300 frt.
2. Az utvonalaknak a hossza 6780 folyóméter.
3. Befejezési határidő 1893. évi október hó 1-8 napja.

4. A vállalati összeg a sikeres felülvizsgálat után teljesen kifizetetik, — az építésnek folyama alatt pedig a földmunkának, — alapoásnak és a kavicsolásnak egyenkénti teljes befejezése után benyújtandó kereseti kimutatás alapján részletfizetés is engedélyeztetik.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok, melyekben az illető versenyző vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlott **egységi és összes vállalati árak**, s pedig az utóbbiak, ugy számokkal mint betűkkel is kiírandók és a melyekhez a fentebb meghatározott mennyiségű biztosítékot készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő érkelet szerint számított elfogadható értékpapírokban ökövetlenül csatolandó és folyó évi október hó 16-ik napjának délelőtti 12 órájáig a vármegye alispánjára címezve nyujtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a kőfajból megfelelő és pecséttel ellátott minta követek tartoznak bemutatni és a mennyiben ezt elmulasztják, — ugy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok ugy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek világosan feljegyzendők, megjegyzetve, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előirt kellekeket bármilyen tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe véteteni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás után kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot, a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban részt venni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok Hauke Imre th. főjegyző urnak hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Zomborban, 1892. évi október hó 1-én.

SCHMAUSZ ENDRE,

alispán.

Pályázat.

A Szóna községben üresedésben levő II. és III. osztályu róm. kath. hitfelekezeti és dalmát tannyelvű néptanítói állásra **f. évi október hó 15-éig** ezennel pályázat hirdettetik. Ezen állás jövedelme: 232 frt 50 kr készpénzben, 11 hold (á 1600 ö. ö.) és 891 ö. ö. tagosított szántóföld adóteherrel, 22-75 köbm. lágy hasábfá és szabad lakás. A folyamodványok a szónai róm. kath. iskolaszékre címezve, nt. Garay József esperes urnak Dorozslóra küldendők. — Az ismétlőiskolai tanításért külön díj nem jár. Ezen állás f. évi november 1-én foglalandó el.

Szóna (Bácsmegeye), 1892. szeptember 26-án.

Az iskolaszék.